

رام - سوم ارداد

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

سوم مرداد

در تاریخ معاصرمان این روز با چند رخداد سیاسی کوچک مصادف بوده است. در سال ۱۲۸۹ پیرم خان ارمنی که از سرداران دلیر مشروطه‌خواه بود مجدالدوله که از سران مستبدین بود را دستگیر کرد، و هرچند می‌بایست به خاطر جنایتهایش اعدامش می‌کردند، اما با اعمال فشار انگلیسی‌ها و به ویژه سر جرج باکلی سفیر انگلیس روند دادرسی‌اش متوقف شد و جان به در برد. یک سال بعد در ۱۲۹۰ در همین روز سردار اسعد از صدارت برکنار شد و صمصام‌السلطنه به جایش نشست. در ۱۳۲۱ کمتر از یک سال پس از سرنگونی دولت رضا شاه نخستین جلسه‌ی محاکمه‌ی سران شهربانی آغاز شد و دکتر جلال عبده دادستان این دادرسی بود. در این کشمکش حقوقی مشهور که پنجاه روز به درازا کشید متهمانی مانند رکن‌الدین مختاری و پزشک احمدی محاکمه شدند و پرونده‌ی مرگ دکتر تقی ارانی، سید حسن مدرس، سردار اسعد بختیاری و فرخی یزدی در آنجا مورد بحث قرار گرفت. هفت سال بعد در روز دوشنبه سوم مرداد سال ۱۳۲۸ حسن تقی‌زاده برای آخرین بار در مجلس نطق کرد و در سخنانش که در واقع وصیتنامه‌ی سیاسی‌اش هم بود نمایندگان مردم را اندرز داد که از بزرگ شدن دولت جلوگیری کنند و به ساختی کمینه برای دولت بسنده کنند.

در تاریخ جهان این روز با وقایع سیاسی مهمتری مصادف بوده است. در سال ۳۰۶ میلادی سپاهیان رومی کنستانتین را به امپراتوری برگزیدند و به این ترتیب زمینه برای مسیحی شدن مردم این قلمرو هموار شد. در سال ۵۱۸ هجری خورشیدی قلمرو مسیحی‌ای که کنستانتین تاسیس کرده بود به سرانسیب افول افتاده بود و با پیشروی مسلمانان درگیر بود. در این روز سپاهیان زیر فرمان آلفونسو هنریک در اسپانیا موفق شدند در نبرد اوریک بر

نیروهای مرابطون به رهبری علی بن یوسف غلبه کنند. این پیروزی به قدری برای مسیحیان مهم بود که بعدها این افسانه پدید آمد که سنت جیمز در میدان جنگ پدیدار شده و ایشان را یاری رسانده است. طبق همین افسانه‌ها آلفونسو پس از این نبرد خود را شاه قلمرو فتح شده اعلام کرد و به این ترتیب پادشاهی پرتغال زاده شد. در واقع اما این جنگ رخدادی در حاشیه‌ی دولت بزرگ مرابطون محسوب می‌شد و آلفونسو هم در اسناد تاریخی معاصر و تا قرن‌ها بعد پرنس آلفانته نامیده می‌شد و نه چیزی بیشتر.

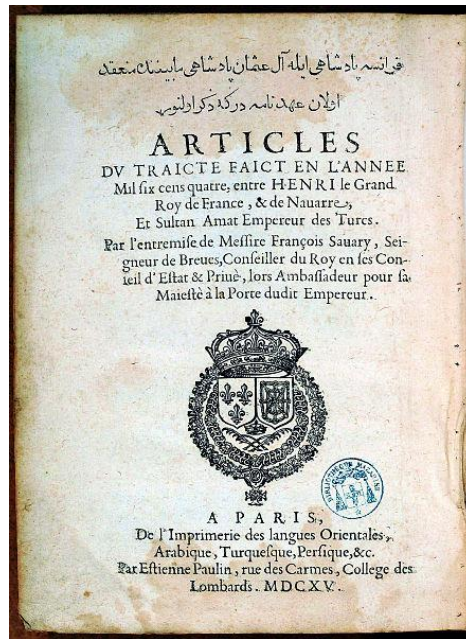

ظهور سنت جیمز بر سپاهیان آلفونسو

با این همه هنوز مسلمانان در اندلس دست بالا را داشتند و در ۶۵۷ هجری خورشید در نبرد دریایی القصیره (Algeciras) ناوگان دولت غرناطه (گرانادا) که زیر فرمان سلطان یعقوب بن عبدالحق قرار داشت و از ۸۴ کشتی تشکیل می‌شد بر ناوگان پادشاهی کاستیل با صد کشتی غلبه کرد و همه‌ی کشتیهای دشمن جز سه تا

را غرق کرد. تا دویست سال بعد اما مسلمانان از اروپای غربی رانده شده بودند و نوبت به سرداران مسیحی بود که به جنگ با یکدیگر پردازند و نوآوری‌های فناورانه‌شان را بر هم بیازمایند. در این راستا بود که در سال ۸۴۶ در نبرد مولینا که در آن چهارده هزار سرباز از سوی ونیز با سیزده هزار سرباز از طرف فلورانس می‌جنگیدند، برای نخستین بار در ایتالیا سلاح آتشین به کار گرفته شد. استفاده از باروت فتوحات بعدی اروپاییان در آمریکا را ممکن ساخت و چنین بود که در سال ۹۴۶ فاتح اسپانیایی دون دیگو دلوسادا شهر کاراکاس را در نزدیکی مرکز استقرار قدیمی سرخپوستان که ویران کرده بود، بنیان نهاد و در ۱۱۷۸ ناپلئون در منطقه‌ی ابوقیر در مصر بر قوای ده هزار نفره‌ی مصطفی پاشا خدیو مصر غلبه کرد. سوم امرداد در تاریخ فرانسه به یک دلیل دیگر هم اهمیت دارد و آن این که در این روز به سال ۹۷۲ هانری چهارم شاه فرانسه در مراسمی عمومی از کیش پروتستانی برید و به کاتولیک‌ها پیوست و این تصمیم پیامدهای اجتماعی و سیاسی پر دامنه‌ای برای این کشور به دنبال داشت.

در دوران معاصر هم این روز از نظر نظامی و سیاسی پر جنب و جوش بوده است. در ۱۲۷۷ آمریکا طی جنگی پورتوریکو را از اسپانیا گرفت، در ۱۳۲۲ شورای عالی حزب فاشیست ایتالیا موسولینی را از قدرت برکنار کرد، و در ۱۳۳۶ جمهوری تونس اعلام موجودیت کرد. در سال ۱۳۴۸ نیکسون در یک سخنرانی «دکترین نیکسون» را اعلام کرد و گفت متحدان آسیایی‌اش باید خود اداره‌ی جبهه‌های جنگشان را در دست بگیرند، و در ۱۳۸۶ پراتیبا پاتیل اولین رئیس‌جمهور زن در هند شد.

عهدنامه‌ی هانری چهارم و

دولت عثمانی در ۹۹۴ (۱۶۱۵ م.)

سوم مرداد ماه از نظر دستاوردهای فرهنگی و فنی نیز اهمیت دارد. در ۱۱۶۷ مونتسارت سمفونی شماره

۴۰ مشهور خود را تکمیل کرد، در ۱۲۱۶ نمایش اولین کاربرد تجاری تلگراف در لندن توسط ویلیام کوک و

چارلز ویتستون انجام پذیرفت، و در ۱۳۰۴ شرکت تلگراف اتحاد جماهیر شوروی تاسیس شد. در ۱۳۸۹ هم

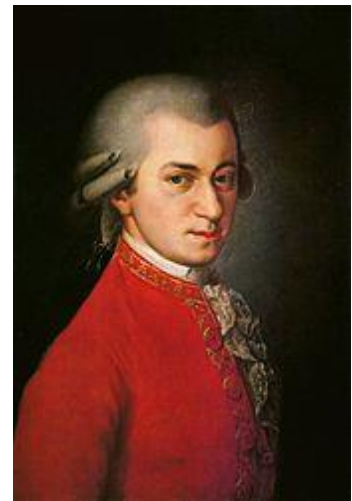
اسناد مهمی درباره‌ی جنگ آمریکا و افغانستان توسط ویکی لیکس انتشار یافت.

الیاس کانتی

پاول لانگرهانس

مونتسارت

شخصیتهای نامداری که در این روز زاده شدند عبارتند از ابن عربی (۵۴۴)، پاول لانگرهانس

فیزیولوژیست آلمانی که جزیره‌هایش در لوزالمعده شهرت دارد (۱۲۲۶)، و الیاس کانتی داستان‌نویس و

نمایشنامه‌نویس بلغاری-سوئیسی (۱۲۸۴). اسحاق لوریا عارف یهودی قلمرو عثمانی (۹۶۱)، ساموئل تیلر کولریج

شاعر انگلیسی-تصویر روبرو- (۱۲۱۳)،

حسینقلی خان نظام‌السلطنه دولتمرد آبادگر

قاجار (۱۲۸۸) و عبدالرحمن بداوی فیلسوف

مصری (۱۳۸۱) در این روز درگذشته‌اند.

